

**Програма
соціального захисту сімей з дітьми,
які опинились у складних життєвих
обставинах, та дітей-сиріт, дітей,
позбавлених батьківського
піклування, у Вінницькій міській
територіальній громаді
на 2022-2024 роки**

1. Паспорт

Програма соціального захисту сімей з дітьми, які опинились у складних життєвих обставинах, та дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, у Вінницькій міській територіальній громаді на 2022-2024 роки (далі – Програма)

1	Дата, номер і назва розпорядчого документу про розроблення програми	Рішення виконавчого комітету Вінницької міської ради від 20.05.2021 № 1192
2	Ініціатор розроблення Програми	Служба у справах дітей Вінницької міської ради
3	Розробник програми	Служба у справах дітей Вінницької міської ради
4	Співрозробники програми	Департамент житлового господарства міської ради Департамент освіти міської ради Департамент охорони здоров'я міської ради Департамент правової політики та якості міської ради Департамент соціальної політики міської ради Вінницький міський центр соціальних служб
5	Відповідальний виконавець програми	Служба у справах дітей Вінницької міської ради
6	Організації- співвиконавці Програми	Виконавчий комітет міської ради, заклади освіти, заклади охорони здоров'я, Вінницьке районне управління поліції Головного Управління Національної поліції у Вінницькій області, Комісія з питань матеріально-технічного забезпечення функціонування дитячого будинку сімейного типу при виконавчому комітеті Вінницької міської ради
7	Мета Програми	Проведення цілеспрямованої роботи щодо захисту прав, свобод і законних інтересів дітей Вінницької міської територіальної громади; впровадження новітніх практик превентивної роботи з дітьми та їхніми родинами; в тому числі підтримка дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах; запобігання ранньому соціальному сирітству; розвиток та забезпечення ефективного функціонування сімейних форм виховання дітей-сиріт і дітей,

		позбавлених батьківського піклування; сприяння усиновленню
8	Терміни реалізації програми	2022-2024 рр.
9	Зв'язок зі Стратегією 3.0 та/або КІРМ 2030, назва стратегічного проєкту(ів), якщо такі є	Концепція інтегрованого розвитку м.Вінниця 2030: Візія 1. «Комфортне, культурне та соціально відповідальне місто»: стратегічний намір 5 «Захист прав дітей та запобігання дитячій бездоглядності, залучення дітей та молоді до розвитку громади, сприяння самореалізації та працевлаштуванню молоді.»; стратегічна ціль 6 «Створення умов для розвитку та самовираження дітей»; стратегічний проєкт 1 «Кожній дитині – виховання у родині»: розвиток і забезпечення ефективного функціонування сімейних форм виховання для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування Стратегія 3.0: Стратегічний пріоритет 2: Інтегрована громада: якісні та доступні муніципальні послуги для всіх Ціль 2.3: Піклування про дітей та самореалізація молоді
10	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми протягом усього терміну виконання, всього, грн	148 011 451,00 грн.
10.1	з них:	
10.2	- кошти бюджету Вінницької міської територіальної громади, грн.	8 335 370,00 грн.
	- коштів державного бюджету, грн.	139 676 081,00 грн.
10.3	- інші джерела фінансування (назвати), грн.	-
11	Очікувані результати виконання програми	- Забезпечення оптимального функціонування цілісної системи захисту прав дітей у Вінницькій міській територіальній громаді відповідно до вимог чинного законодавства України та міжнародного права - Удосконалення системи соціального

		<p>захисту сімей з дітьми, які опинились у складних життєвих обставинах, спрямованої на запобігання ранньому соціальному сирітству, та зменшення кількості дітей, позбавлених батьківського піклування</p> <ul style="list-style-type: none"> - Посилення системи контролю за вихованням дітей в сім'ях, у яких батьки неналежним чином виконують батьківські обов'язки - Зменшення кількості дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах - Розвиток та забезпечення ефективного функціонування сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; - Влаштування до сімейних форм виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, збільшення частки/кількості дітей даної категорії до 85-90% - Збільшення кількості національних усиновлень та створення прийомних сімей
--	--	---

2. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

2.1. Аналіз інформації та статистичних даних

Програма спрямована на проведення цілеспрямованої роботи щодо захисту прав, свобод і законних інтересів дітей територіальної громади від 0 до 18 років, впровадження новітніх практик превентивної роботи з дітьми та їхніми родинами, підвищення правової обізнаності дітей через реалізацію теоретико-пізнавальних курсів, підтримка дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах, запобігання ранньому соціальному сирітству та зменшення кількості дітей, позбавлених батьківського піклування, зменшення кількості дітей, направлених до закладів інституційного догляду, сприяння розвитку та забезпечення ефективного функціонування сімейних форм виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, сприяння усиновленню, надання допомоги дітям, які перемістилися з зони АТО/ООС, АР Крим – усі ці заходи покликані створити середовище, сприятливе для дітей, особливо тих, хто цього потребує найбільше.

Система заходів щодо охорони дитинства в Україні включає належне виконання обов'язків батьків щодо виховання та розвитку дитини. На жаль, деякі з них частково або й зовсім не приділяють уваги своїм дітям, тим самим порушуючи подальше становлення та розвиток дитини у суспільстві. Крім того, вони порушують і норми чинного законодавства, які висвітлені у ст. 150 Сімейного кодексу України, де батьки зобов'язані виховувати дитину в дусі поваги до прав та свобод інших людей, любові до своєї сім'ї та родини, свого народу, своєї Батьківщини, піклуватися про здоров'я дитини, її фізичний, духовний та моральний розвиток, забезпечити здобуття дитиною повної загальної середньої освіти, готувати її до самостійного життя.

Відповідно до чинного законодавства України, сім'я є первинним та основним осередком суспільства, природним середовищем всебічного розвитку дитини та своєрідною моделлю суспільства, найкращим засобом соціалізації дитини.

Виховання у сім'ї є першоосновою розвитку особистості дитини. На кожного з батьків покладається рівна відповідальність за виховання, навчання і розвиток дитини. Виховання дитини має спрямовуватися на розвиток поваги до прав, свобод людини і громадянина, мови, національних історичних і культурних цінностей українського та інших народів, підготовку дитини до свідомого життя у суспільстві в дусі взаєморозуміння, миру, милосердя, забезпечення рівноправності всіх членів суспільства, етнічними, національними, релігійними групами тощо.

Контроль за забезпеченням належних умов для охорони здоров'я, навчання, виховання, фізичного, психічного, соціального, духовного та інтелектуального розвитку дітей, їх соціально-психологічної адаптації та активної життєдіяльності, зростання у сімейному оточенні в атмосфері миру, гідності, взаємоповаги, свободи та рівності, надання дітям пільг, переваг та соціальних гарантій у процесі виховання, навчання є основним із завдань всіх дотичних до охорони дитинства структур Вінницької міської територіальної громади.

Забезпечення найкращих інтересів дитини, спрямованих на задоволення індивідуальних потреб дитини відповідно до її віку, статі, стану здоров'я, особливостей розвитку, життєвого досвіду, родинної, культурної та етнічної належності, є пріоритетним напрямком у роботі з дітьми.

Для захисту прав та законних інтересів дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах, усунення причин таких обставин і забезпечення належних умов її утримання й виховання, надання дитині та батькам комплексу необхідних послуг і соціальної допомоги, започатковано інститут патронатних вихователів, що дасть можливість, у разі необхідності вилучення дитини із складних життєвих обставин, передати її на виховання патронатним вихователям, де будуть створені належні умови для проживання, виховання, навчання та реабілітації дитини відповідно до її потреб.

Сімейний патронат дасть змогу забезпечити сімейний догляд і виховання дітей, тимчасово розлучених зі своїми родинами.

Пріоритетним напрямком роботи є спрямування зусиль на захист законних прав та інтересів дітей територіальної громади, особливо дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, реалізацію їх права на сімейне виховання та підвищення авторитету сім'ї у суспільстві.

З метою захисту законних прав та інтересів дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, здійснюється робота щодо своєчасного виявлення таких дітей, роз'яснювальна робота щодо можливості влаштування дітей до сімейних форм виховання, громадянам та сім'ям, які бажають усиновити або взяти на утримання і виховання дітей надається всебічна допомога у підготовці необхідних документів, встановленні психологічного контакту з дітьми. У разі виявлення дитини, яка залишилась без піклування батьків, вживаються всі можливі заходи щодо тимчасового влаштування її у сім'ю родичів або знайомих з метою збереження для дитини сім'ї.

Усиновлення є пріоритетом у влаштуванні дітей цієї категорії, найкращою формою зміни соціального статусу дитини. При усиновленні дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, перевага надається громадянам України.

На території Вінницької міської територіальної громади (м. Вінниця) станом на 01.01.2021 року проживає дитячого населення віком від 0 до 18 років 72699 осіб.

На обліку у службі у справах дітей станом на 01.09.2021 року перебуває:

- дітей, які проживають у сім'ях, у яких батьки ухиляються від виконання батьківських обов'язків - 125;
- дітей, щодо яких скоєно насильство у сім'ї - 11;
- дітей, які перебувають у конфлікті із законом - 9;
- дітей, переміщених із зони окупації – 1;
- дітей, які отримали статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів - 94;
- дітей-сиріт - 71;
- дітей, позбавлених батьківського піклування - 174;

На території Вінницької міської територіальної громади функціонує 15 прийомних сімей, у яких виховується 23 дитини-сироти та дитини, позбавлених

батьківського піклування, та 1 особа з числа дітей даної категорії, 1 дитячий будинок сімейного типу, у якому виховується 5 дітей, позбавлених батьківського піклування, та 2 особи із їх числа. Всього у прийомних сім'ях та у дитячих будинках сімейного типу виховується 44 дитини, які перебувають на обліку дітей, які залишились без піклування батьків, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, у службі у справах дітей міської ради.

У сімейних формах виховання перебуває 226 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, що складає 92,2% від загальної кількості дітей на первинному обліку служби у справах дітей міської ради.

Проблеми, які потребують розв'язання під час виконання Програми:

- необхідність поліпшення становища сімей, які опинились у складних життєвих обставинах, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування. Розв'язання даної проблеми залежить не лише від сім'ї, а й від скоординованої діяльності всіх суспільних інститутів у напрямку активізації економічних, соціальних та правових заходів щодо створення умов захисту прав та законних інтересів дітей;

- наявність скрутного становища, яке переживає сучасна сім'я, що призводить до девальвації цінності сімейного життя, виховання у сім'ї здійснюється без знання та врахування батьками вікових та індивідуальних особливостей дітей;

- зниження рівня відповідальності батьків за розвиток і виховання дітей, у результаті чого спостерігається тенденція щодо збільшення кількості дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах та постраждали від насильства у сім'ї, збільшення соціального сирітства;

- наявність сімей, які мають зневажливе ставлення та складні стосунки у сім'ї, які обумовлені розлученням та визначенням місця проживання дитини, порядку участі у вихованні та спілкуванні з дітьми; конфліктом поколінь; проживанням на одній житловій площі кількох родин; відсутністю навичок догляду та виховання дітей, міжособистісного спілкування тощо;

- необхідність своєчасного захисту дітей від усіх форм насильства;

- наявність актуальної соціальної проблеми як агресія у підлітковому середовищі (булінг, жорстокість, переслідування, цькування);

- недостатньо усвідомлена позиція мешканців громади щодо можливості прийняття у свою родину дитини, яка залишилась без батьківського піклування, під опіку чи піклування, до прийомних сімей, сімей патронатного вихователя, дитячого будинку сімейного типу, усиновлення;

- забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа.

2.2. Аналіз нормативно-правової бази

Програма розроблена з метою соціального захисту дітей та розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які гарантують дитині створення сприятливого середовища для виховання, навчання, розвитку дитини та ефективної системи забезпечення реалізації її прав відповідно до:

- Сімейного кодексу України;
- Цивільного кодексу України;
- Законів України:
  - «Про місцеве самоврядування в Україні»;
  - «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей»;
  - «Про охорону дитинства»;
  - Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей»;
  - «Про першочергові заходи щодо захисту прав дітей»;
  - «Про запобігання та протидію домашньому насильству»;
  - «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування»;
- Указу Президента України від 11.07.2005 року № 1086 «Про першочергові заходи щодо захисту прав дітей»;
- Постанов Кабінету Міністрів України:
  - від 24.09.2008 №866 (зі змінами) «Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини»;
  - від 26.04.2002 №564 (зі змінами) «Про затвердження Положення про дитячий будинок сімейного типу»;
  - від 26.04.2002 №565 (зі змінами) «Про затвердження Положення про прийомну сім'ю»
  - від 04.06.2015 р. №356 (зі змінами) «Про затвердження Порядку забезпечення діяльності прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, які перемістилися з тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки Крим і м. Севастополі або району проведення антитерористичної операції і заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганських областях»;
  - від 08.10.2008 №905 (зі змінами) «Про затвердження Порядку провадження діяльності з усиновлення та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених дітей»;
  - від 01.06.2020 № 585 (зі змінами) «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах»;
  - від 20.08.2021 № 893 «Деякі питання захисту прав дитини та надання послуги патронату над дитиною»;
  - від 05.04.1994 N 226 «Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування»;
  - від 17.01.2020 № 483-IX «Про стан соціального захисту дітей та невідкладні заходи, спрямовані на захист прав дитини в Україні»;
- Розпоряджень Кабінету Міністрів України:
  - від 09.08.2017 № 526-р (зі змінами) «Про Національну стратегію реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки та план заходів з реалізації її I етапу».

Відповідними нормативно-правовими актами передбачено надання матеріальної, соціальної та правової допомоги дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, дітям, які опинилися у складних життєвих обставинах.

2.3. Опис успішних прикладів

Упродовж останніх років досягнуто певного прогресу у сфері соціального захисту дітей та сімей з дітьми, але актуальним залишається питання щодо поліпшення ефективності діяльності, спрямованої на профілактику соціального сирітства, розроблення комплексних заходів підтримки сімей з дітьми, які опинилися в складних життєвих обставинах.

Досвід багатьох країн свідчить, що проблеми сім'ї більш ефективно вирішуються за допомогою спеціально організованої системи державної сімейної політики. Сучасна сімейна політика спрямована на забезпечення сприятливих умов для всебічного розвитку сім'ї та кожного з її членів, найповнішу реалізацію нею своїх функцій, поліпшення її життєвого рівня, підвищення ролі сім'ї як головного осередку відтворення населення та основи суспільства.

Перший крок до зміни акцентів і пріоритетів у системі опіки і піклування над дітьми полягає в усвідомленні і сприйнятті тези про те, що кожна дитина має право зростати в сімейному середовищі. Другий - рішучі зрушення до зменшення інституалізації шляхом впровадження прийнятних і відповідних альтернатив.

У Великій Британії інституційні заклади останнім часом перестали бути популярними, тому їм на зміну прийшла фостерна сім'я та всиновлення. «Foster» у перекладі з англійської означає – «виховувати (чужу дитину); передавати дитину на виховання; сприяти розвитку, заохочувати».

Фостерна сім'я розглядається як прийомна сім'я, в якій утримується до 80% всіх дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у Великобританії. Вивчення та аналіз досвіду цієї країни щодо виховання дітей даної категорії у фостерних сім'ях, дає підстави зазначити, що фостерні сім'ї є дієвим та ефективним інститутом піклування і розвитку дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей, які опинились у складних життєвих обставинах.

Віднедавна контекст поняття фостерінгу змістився з надання дитині, яка опинилася у важких обставинах, домівки і батьків, які б замінили йому рідну сім'ю в сторону більш комплексного підходу, який полягає в тому, щоб створити справжню домівку, придатну для життя і розвитку в ній дитини. Спектр альтернатив інституалізації дітей, позбавлених батьківської опіки та піклування, коливається від розміщення дитини у сім'ї родичів (найбільш бажана форма) до міжнародного усиновлення. Розміщення дитини у сім'ї родичів, або опіка найближчих родичів (дідуся, бабусі, брати і сестри) може бути неформальним видом опіки, як, наприклад, у Польщі, де у відповідності до Кодексу про сім'ю найближчий родич зобов'язаний підтримувати молодших родичів, якщо відсутня можливість для батьківської опіки. Ця форма піклування розглядається в Польщі як фостерінг. Щодо центрально- та східно-європейської практики, рівень розвитку та поширення фостерінгу досить неоднорідний і відрізняється в окремих країнах регіону. В Чеській Республіці фостерінг вважається ефективною альтернативою

інституційній опіці та в 1995 р. охоплював більше 70% дітей, які перебували під державною опікою.

В південно-східній Європі ситуація дещо відмінна – тут традиція фостерінгу не настільки поширена. Донедавна така форма опіки як фостерінг взагалі не існувала в Болгарії. Лише в 2000 році прийняті перші законодавчі акти, які регулюють розвиток фостерних сімей, як засобу захисту інтересів дітей. В країнах кавказького регіону традиційно збереглися дуже сильні родинні зв'язки і державні заклади опіки не відігравали настільки значної ролі; в той же час, фостерінг отримав підтримку і поступово розвивається в Грузії та Азербайджані.

В Молдові спільними зусиллями муніципального Управління по захисту прав дитини м. Кишинєва та Представництва Еврічайлд в Молдові було започатковано проект зі створення і діяльності клубу професійних прийомних сімей. В рамках даного проекту розробляється і впроваджується нова форму опіки над дітьми – професійні прийомні сім'ї, яка є альтернативою дитячим будинкам та інтернатам. Проект з створення професійних прийомних сімей розглядається також як один із видів соціальної допомоги біологічним батькам у вирішенні проблеми подальшого виховання дитини в рідній сім'ї.

Зарубіжний позитивний досвід діяльності прийомних (фостерних) сімей є необхідним для подальшого розвитку української прийомної сім'ї, в тому числі в сфері правового регулювання. Основними причинами поміщення дитини в прийомну сім'ю є: необхідність забезпечення його безпеки, загроза життю і здоров'ю внаслідок надзвичайних обставин (наприклад, факту жорстокого поводження); важка життєва ситуація батьків (втрата роботи, відсутність постійного заробітку, втрата місця проживання і тощо).

Держава вживає заходів щодо популяризації важливості виховання та розвитку дитини, підвищення ролі територіальної громади у забезпеченні найкращих інтересів дитини, неприпустимості розлучення дитини з батьками через особливості її розвитку, унеможливлення негативних наслідків інституційного догляду та виховання дитини у суспільстві.

З метою впровадження успішних підходів із світової практики захисту прав дітей, які базуються на забезпеченні прав і найкращих інтересів дитини, спрямовуються зусилля на підтримку сім'ї, створення умов для виховання та розвитку дітей у сім'ї або середовищі, максимально наближеному до сімейного, з урахуванням норм чинного законодавства України та міжнародного права.

2.4. Визначення напрямку

Програма скеровує свої зусилля у дев'яти основних напрямках:

- організація та проведення заходів щодо соціального захисту сімей з дітьми, які опинились у складних життєвих обставинах, та дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування Вінницької міської територіальної громади;
- матеріально-технічне забезпечення дитячих будинків сімейного типу та малих групових будинків, які функціонують на території ВМТГ;
- проведення просвітницької роботи серед населення ВМТГ;
- превентивна робота щодо запобігання соціальному сирітству;

- організація заходів щодо забезпечення освітньої, правової, медичної, соціальної роботи для захисту прав та інтересів дітей;
- заходи щодо попередження правопорушень, бездоглядності, безпритульності, випадків залучення дітей до найгірших форм праці, торгівлі людьми, жорстокого поводження з ними та інших негативних явищ у підлітковому середовищі;
- виявлення та ведення обліку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування на їх соціальний захист;
- влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування до сімейних та інших наближених до сімейних форм виховання;
- захист житлових, майнових прав та забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування.

Проведення заходів по соціальному захисту дітей являє собою систему заходів організаційного, фінансового плану, спрямовану на забезпечення безпеки їх у повсякденному житті та призначену для здійснення допомоги дітям, які з різних причин залишаються позбавленими повністю або частково тих пілг чи послуг, які необхідні для їх нормального життя.

Здійснення заходів щодо забезпечення прав дітей здійснюється шляхом проведення профілактичної роботи, направленої на запобігання соціальному сирітству, вчасне реагування на потреби сім'ї, мінімізація складних життєвих обставин сім'ї шляхом надання їй різнопланової допомоги, забезпечення безпечного сімейного середовища для дитини, формування у батьків навичок відповідального батьківства, соціальний супровід сім'ї, збереження родин; всебічне сприяння у забезпеченні соціального захисту дітей різних категорій шляхом досягнення рівня соціальних стандартів охорони здоров'я, освіти, житлово-побутових умов проживання, відпочинку.

Розв'язання проблем бездоглядності, правопорушень серед дітей шляхом організації профілактичних заходів та своєчасного вилучення дітей із оточення, що становить безпосередню загрозу їх життю та здоров'ю, серед яких: проведення профілактичних заходів(рейдів), перевірок місць відпочинку та дозвілля, контроль за умовами проживання та виховання дітей за місцем їх проживання, виховання, навчання, соціальний супровід дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, тимчасове влаштування вилучених з несприятливого середовища дітей, надання підтримки та соціального захисту, спрямованої на дітей груп ризику, попередження вчиненню ними правопорушень, безпритульності, бездоглядності, жорстокого поводження, попередження торгівлі дітьми.

Основними напрямками подолання сирітства є соціально-правова підтримка дітей, які залишилися без піклування батьків, вжиття комплексу заходів щодо їх соціальної адаптації, забезпечення координації зусиль органів місцевого самоврядування, установ та закладів, спрямованих на захист прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Розвиток сімейних форм виховання, збільшення кількості дітей, влаштованих на виховання та спільне проживання у сім'ї громадян шляхом влаштування їх до дитячих будинків сімейного типу, прийомних сімей, під опіку, піклування, усиновлення.

Захист житлових та майнових прав дітей шляхом закріплення житла за дітьми

до набуття ними повноліття, накладання заборони на його відчуження, оформлення прав власності, вирішення спірних питань у судах, сприяння у постановці дітей, які не забезпечені житлом, на соціальний квартирний облік або облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов. Забезпечення дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа житлом, соціальним житлом за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам та на умовах співфінансування з бюджету Вінницької міської територіальної громади та обласного бюджету у рамках відповідної обласної програми.

Актуальність проблем дитинства обумовлює необхідність вироблення якісно нового підходу щодо забезпечення дітям Вінницької міської територіальної громади повноцінного розвитку відповідно до їх потреб. І це стане можливим завдяки впровадженню Програми.

Заходи Програми соціального захисту сімей з дітьми, які опинились у складних життєвих обставинах, та дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, у Вінницькій міській територіальній громаді спрямовані на:

- проведення цілеспрямованої роботи щодо захисту прав, свобод і законних інтересів дітей територіальної громади;
- забезпечення підтримки дітей із сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах та запобігання ранньому соціальному сирітству і зменшення кількості дітей, позбавлених батьківського піклування, повернення дітей з закладів інституційного догляду до біологічних родин;
- попередження виникнення нових складних життєвих обставин;
- створення умов для подальшого самостійного розв'язання життєвих проблем, що виникають;
- формування у суспільстві почуття відповідальності за долю дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, прагнення до усвідомлення територіальною громадою потреб сімей, які опинились у складних життєвих обставинах;
- сприяння розвитку та забезпеченню ефективного функціонування сімейних форм влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, сприяння усиновленню;
- захист житлових, майнових прав та забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування.

3. Мета Програми

Проведення цілеспрямованої роботи щодо захисту прав, свобод і законних інтересів дітей Вінницької міської територіальної громади; впровадження новітніх практик превентивної роботи з дітьми та їхніми родинами; в тому числі підтримка дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах; запобігання ранньому соціальному сирітству; розвиток та забезпечення ефективного функціонування сімейних форм виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування; сприяння усиновленню.

4. Пріоритетні завдання програми

I. Організація та проведення заходів щодо соціального захисту сімей з дітьми, які опинились у складних життєвих обставинах, та дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування Вінницької міської територіальної громади та проведення масових заходів для дітей Вінницької міської територіальної громади.

Матеріально-технічне забезпечення дитячих будинків сімейного типу та малих групових будинків, які функціонують на території ВМТГ.

Проведення просвітницької роботи серед населення ВМТГ.

II. Організація заходів щодо забезпечення захисту прав та свобод дітей Вінницької міської територіальної громади.

Превентивна робота щодо запобігання соціальному сирітству.

Організація заходів щодо забезпечення освітньої, правової, медичної, соціальної роботи для захисту прав та інтересів дітей.

Заходи щодо попередження правопорушень, бездоглядності, безпритульності, випадків залучення дітей до найгірший форм праці, торгівлі людьми, жорстокого поводження з ними та інших негативних явищ у підлітковому середовищі.

III. Організація заходів щодо соціального захисту дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та розвиток сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних.

Виявлення та ведення обліку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування на їх соціальний захист.

Організація заходів щодо забезпечення освітньої, правової, медичної, соціальної роботи для захисту прав та інтересів дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування до сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних.

Захист житлових, майнових прав та забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування.

5. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми

Основними шляхами і засобами щодо захисту прав та законних інтересів дітей Вінницької територіальної громади є здійснення заходів, а саме:

- ✓ впровадження новітніх практик превентивної роботи з дітьми та їхніми родинками;
- ✓ захист прав дітей і запобігання дитячій бездоглядності;
- ✓ підвищення правової обізнаності дітей через реалізацію теоретико-пізнавальних курсів;
- ✓ зменшення кількості дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах шляхом контролю за вихованням дітей у таких сім'ях і реалізації заходів

- щодо мінімізації цих обставин, розвитку послуг превентивного та профілактичного напрямку;
- ✓ зменшення кількості дітей, позбавлених батьківського піклування через проведення заходів із запобігання дитячій бездоглядності;
  - ✓ запобігання потраплянню дітей до закладів інституційного догляду, зменшення кількості дітей, що виховуються в них.

Виконання Програми забезпечить:

- ✓ оптимальне функціонування цілісної системи захисту прав дітей у Вінницькій міській територіальній громаді відповідно до вимог чинного законодавства України та міжнародного права;
- ✓ удосконалення системи соціального захисту сімей з дітьми, які опинились у складних життєвих обставинах, спрямованої на запобігання ранньому соціальному сирітству, та зменшення кількості дітей, позбавлених батьківського піклування;
- ✓ посилення системи контролю за вихованням дітей в сім'ях, у яких батьки неналежним чином виконують батьківські обов'язки, та зменшення кількості дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах;
- ✓ розвиток та забезпечення ефективного функціонування сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- ✓ створення прийомних сімей.

6. Зв'язок із стратегічними документами розвитку Вінницької міської територіальної громади

Концепція інтегрованого розвитку м. Вінниця 2030:

Візія 1. «Комфортне, культурне та соціально відповідальне місто».

Стратегічний намір 5: «Захист прав дітей і запобігання дитячій бездоглядності, залучення дітей та молоді до розвитку громади, сприяння самореалізації та працевлаштуванню молоді».

Стратегічна ціль 1 «Створення соціально відповідального міського середовища».

Стратегічна ціль 6 «Створення умов для розвитку та самовираження дітей».

Стратегічний проєкт V1P1 «Кожній дитині – виховання у родині»: розвиток і забезпечення ефективного функціонування сімейних форм виховання для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Стратегія 3.0:

Стратегічний пріоритет 2: Інтегрована громада: якісні та доступні муніципальні послуги для всіх.

Ціль 2.3: Піклування про дітей та самореалізація молоді

7. Напрями діяльності і заходи/проекти програми

№	Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів/проектів програми	Термін виконання заходу /проекту(з розбивкою по роках)	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування				Очікуваний результат
						Всього тис. грн.	За роками виконання, тис. грн.			
							2022	2023	2024	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Розділ I										
Організація заходів щодо соціального захисту сімей з дітьми, які опинились у складних життєвих обставинах, та дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування Вінницької міської територіальної громади										
1	1.1 Організація та проведення заходів щодо соціального захисту сімей з дітьми, які опинились у складних життєвих обставинах, та дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування Вінницької міської	1.1.1 Організація та проведення заходів у рамках проекту «Діти - дітям»	2022-2024	Служба у справах дітей	Бюджет Вінницької міської територіальної громади	14,950	4,734	4,984	5,232	Соціалізація дітей, які перебувають у закладах інституційного догляду
		1.1.2 Організація та проведення заходів до Міжнародного дня захисту дітей, у тому числі:	Червень щорічно	Служба у справах дітей	Бюджет Вінницької міської територіальної громади	788,585	260,977	262,866	264,742	Надання матеріальної допомоги дітям-сиротам,

	територіальної громади	<ul style="list-style-type: none"> - вручення подарунків дітям, які опинилися у складних життєвих обставинах, дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування; - надання матеріальної допомоги дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування в розмірі до 1000,00 грн.; - проведення інших культурно-масових заходів. 								дітям, позбавленим батьківського піклування, дітям, які перебувають у складних життєвих обставинах
		<p>1.1.3 Організація та проведення заходів до Дня знань, у тому числі:</p> <ul style="list-style-type: none"> -вручення подарунків дітям, які опинилися у складних життєвих обставинах, дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування; - зустріч міського голови з першокласниками 	Серпень щорічно	Служба у справах дітей	Бюджет Вінницької міської територіальної громади	149,146	47,973	49,719	51,454	Надання матеріальної допомоги дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, дітям, які перебувають у складних життєвих обставинах

		дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування; - надання матеріальної допомоги дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, які будуть зараховані до 1 класу закладів загальної середньої освіти територіальної громади, в розмірі до 1500,00 грн.; проведення інших культурно-масових заходів.								
		1.1.4 Організація та проведення заходів до Дня усиновлення, у тому числі: -надання матеріальної допомоги батькам-усиновлювачам у розмірі до 3000,00 грн.; проведення інших культурно-масових заходів.	Вересень щорічно	Служба у справах дітей	Бюджет Вінницької міської територіально ї громади	67,680	22,346	22,560	22,774	Популяризація сімейних форм виховання дітей
		1.1.5 Організація та проведення заходів до	Листопад щорічно	Служба у справах дітей	Бюджет Вінницької міської	4,615	1,460	1,539	1,616	Підвищення ролі громадськості

	Дня спільних дій в інтересах дітей.			територіально і громади					у питаннях захисту прав дітей
	1.1.6 Організація та проведення заходів до Дня Святого Миколая, у тому числі: -вручення подарунків дітям, які опинилися у складних життєвих обставинах, дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування; -надання матеріальної допомоги дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування в розмірі до 1000,00 грн.; проведення інших культурно-масових заходів.	Грудень щорічно	Служба у справах дітей	Бюджет Вінницької міської територіальної громади	670,342	221,533	223,451	225,358	Надання матеріальної допомоги дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, дітям, які перебувають у складних життєвих обставинах
	1.1.7 Організація та проведення заходів з нагоди відзначення Новорічних та Різдвяних свят.	Грудень, січень щорічно	Служба у справах дітей	Бюджет Вінницької міської територіальної громади	37,904	12,000	12,636	13,268	Формування у дітей родинних традицій
	1.1.8 Організація та проведення заходів щодо привітання дітей-сиріт, дітей,	2022-2024	Служба у справах дітей	Бюджет Вінницької міської	18,000	5, 000	6, 000	7, 000	Відзначення пам'ятних дат у житті дітей-сиріт, дітей,

		позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа з нагоди відзначення родинних свят, а саме: день народження, одруження та інших, включаючи вручення подарунків			територіально і громади					позбавлених батьківського піклування та осіб із їх числа
		1.1.9 Організація та проведення інших заходів, щодо соціального захисту сімей з дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах, та дітей –сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, у Вінницькій міській територіальній громаді	2022-2024	Служба у справах дітей						Захист прав та законних інтересів дітей Вінницької територіально і громади
1.2 Матеріально-технічне забезпечення дитячих будинків сімейного типу та малих групових будинків, які функціонують на території ВМТГ		1.2.1 Забезпечення дитячих будинків сімейного типу необхідними меблями, обладнанням, технікою, в тому числі побутовою, та іншими предметами тривалого вжитку відповідно до затвердженого	2022-2024	Служба у справах дітей, Виконавчий комітет міської ради, Комісія з	Бюджет Вінницької міської територіально і громади	2 443,37 3	773,550	814,548	855,275	Створення належних умов функціонування дитячого будинку сімейного типу

		виконавчим комітетом міської ради переліку оснащення дитячих будинків сімейного типу.		питань матеріально-технічного забезпечення функціонування дитячого будинку сімейного типу при виконавчому комітеті Вінницької міської ради						
		1.2.2 Проведення поточного, капітального ремонту або реконструкції житлового будинку з прибудовою, господарськими будівлями та спорудами, який знаходиться на балансі виконавчого комітету міської ради та переданий в користування батькам-вихователям	2022-2024	Служба у справах дітей, Виконавчий комітет міської ради, Комісія з питань матеріально-технічного	Бюджет Вінницької міської територіальної громади	6042,544	1900,000	2017,800	2124,744	Створення належних умов функціонування дитячого будинку сімейного типу

		дитячого будинку сімейного типу		забезпечення функціонування дитячого будинку сімейного типу при виконавчому комітеті Вінницької міської ради						
1.3 Проведення просвітницької роботи серед населення ВМТГ		1.2.3 Виготовлення проектної документації на будівництво приміщень для розміщення малих групових будинків та будівництво малого групового будинку	2022-2024	Служба у справах дітей, Виконавчий комітет міської ради	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	450,000	-	-	450,000	Забезпечення сімейних форм виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування
		1.3.1 Виготовлення інформаційно-просвітницької продукції.	2022-2024	Служба у справах дітей	Бюджет Вінницької міської територіальної громади	8,231	2,606	2,744	2,881	Подолання бездоглядності, безпритульності, соціального сирітства серед дітей

		1.3.2 Проведення роз'яснювальної роботи, у тому числі у засобах масової інформації, з питань соціального захисту сімей з дітьми, які опинились у складних життєвих обставинах, профілактики раннього соціального сирітства, здорового способу життя, надання державної соціальної допомоги та соціальних послуг.	2022-2024	Служба у справах дітей, департамент охорони здоров'я міської ради, департамент соціальної політики міської ради, Вінницький міський центр соціальних служб	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Підвищення правової обізнаності громадян Вінницької міської ТГ з питань виховання дітей
		1.3.3 Висвітлення у засобах масової інформації роботи служби у справах дітей щодо захисту прав та інтересів дітей, збереження інституту сім'ї та популяризації сімейних цінностей.	2022-2024	Служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Підвищення відповідальності батьків за виконання своїх батьківських обов'язків по вихованню, утриманню та розвитку дітей

		1.3.4 Здійснення інформаційно-просвітницьких заходів у засобах масової інформації щодо розвитку сімейних форм виховання.	2022-2024	Служба у справах дітей, Вінницький міський центр соціальних служб	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Підвищення правової обізнаності та свідомості громадян щодо можливості прийняття у свої родини дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування
--	--	--	-----------	---	--------------------------	---	---	---	---	--

Розділ II

Організація заходів щодо забезпечення захисту прав та свобод дітей Вінницької міської територіальної громади

2	2.1 Превентивна робота щодо запобігання соціальному сирітству	2.1.1 Здійснення роботи, спрямованої на профілактику раннього соціального сирітства, захисту прав сімей з дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, формування засад усвідомленого та	2022-2024	Вінницький міський центр соціальних служб, служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Зменшення кількості дітей, які перебувають на обліку, як такі, що опинились у складних життєвих обставинах, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування
---	---	---	-----------	---	--------------------------	---	---	---	---	--

		відповідального батьківства								
		2.1.2 Організація роботи із структурними підрозділами органів місцевого самоврядування, підприємствами, закладами, організаціями з метою сприяння у наданні необхідної допомоги сім'ям з дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах.	2022-2024	Вінницький міський центр соціальних служб, служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	-	--	-	Надання допомоги сім'я з дітьми, які опинились у складних життєвих обставинах, подолання складних життєвих обставин
		2.1.3 Виявлення та своєчасне повідомлення служби у справах дітей про дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах	2022-2024	Вінницький міський центр соціальних служб, департамент освіти міської ради (заклади освіти), департамент соціальної політики міської ради,	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Виявлення дітей, які опинились у складних життєвих обставинах

			департамент охорони здоров'я міської ради (заклади охорони здоров'я), Вінницьке районне управління поліції Головного Управління Національної поліції у Вінницькій області, служба у справах дітей							
		2.1.4 Здійснення соціального супроводу сімей з дітьми, які опинились у складних життєвих обставинах шляхом надання їм комплексу заходів, що передбачають	2022-2024	Вінницький міський центр соціальних служб	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Забезпечення права дитини на виховання у біологічній родині

		необхідну підтримку, захист та допомогу								
		2.1.5 Надання соціально-психологічної підтримки та здійснення соціального супроводу сімей (осіб), які опинилися у складних життєвих обставинах, жінок, які мають намір відмовитися від новонародженої дитини, батьків, які влаштували дитину до дитячих закладів, та батьків, у яких народилися діти з вадами розвитку.	2022-2024	Вінницький міський центр соціальних служб	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Зменшення кількості соціального сирітства серед дітей
		2.1.6 Надання психологічної та соціальної допомоги сім'ям з дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах та дітям, які перебувають у патронатних сім'ях	2022-2024	Департамент соціальної політики міської ради, Вінницький міський центр соціальних служб, департаме	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Зменшення кількості сімей, які опинились у складних життєвих обставинах

			нт освіти міської ради, служба у справах дітей							
		2.1.7 Забезпечення функціонування патронатних сімей для можливості влаштування до них дітей віком від 0 до 18 років, які опинилися у складних життєвих обставинах.	2022-2024	Вінницький міський центр соціальних служб, служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Забезпечення прав дітей, які виховуються у патронатних сім'ях
		2.1.8 Проведення соціальної роботи з дітьми із сімей учасників АТО/ООС та внутрішньо переміщених осіб	2022-2024	Вінницький міський центр соціальних служб	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Надання допомоги дітям із сімей учасників АТО/ООС та внутрішньо переміщених осіб
		2.1.9 Надання соціально-психологічної підтримки та здійснення соціального супроводу одиноких матерів та батьків – однаків, неповнолітніх батьків.	2022-2024	Вінницький міський центр соціальних служб	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Підвищення відповідальності батьків за виховання, утримання та розвиток дітей

	2.1.10	Забезпечення організації та проведення засідання комісії з питань захисту прав дитини при виконавчому комітеті Вінницької міської ради.	2022-2024	Служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Здійснення захисту прав та законних інтересів дітей Вінницької міської ТГ
	2.1.11	Організація та проведення профілактичних заходів(рейдів) з метою профілактики дитячої бездоглядності, безпритульності та запобігання правопорушенням серед дітей.	2022-2024	Служба у справах дітей, Вінницький міський центр соціальних служб, Вінницьке районне управління поліції Головного Управління Національної поліції у Вінницькій області	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Здійснення контролю за умовами виховання, утримання і розвитку дітей Вінницької міської ТГ
	2.1.12	Надання інформації Вінницькому міському центру	2022-2024	Департамент охорони здоров'я	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Виявлення дітей, які опинились у складних

		соціальних служб про сім'ї, де є діти віком від народження до 3 років, які опинилися у складних життєвих обставинах, неповнолітніх вагітних жінок, які мають намір відмови від новонародженої дитини, та дітей, які тимчасово були влаштовані до інституційного закладу, з метою профілактики раннього соціального сирітства		міської ради, комунальні некомерційні підприємства охорони здоров'я						життєвих обставинах, та надання їм своєчасної допомоги
		2.1.13 Інформування Вінницького міського центру соціальних служб та служби у справах дітей про сім'ї, батьків або осіб, які їх замінюють, що мають тривалу хворобу, яка перешкоджає їм виконувати свої батьківські обов'язки, або сім'ї де порушуються права й обмежуються законні інтереси дитини,	2022-2024	Департамент охорони здоров'я міської ради, комунальні некомерційні підприємства охорони здоров'я, департамент освіти	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Здійснення захисту прав та законних інтересів дітей Вінницької міської ТГ

		батьки ухиляються або не виконують батьківські обов'язки у зв'язку із їх зловживанням алкогольними напоями, наркотичними засобами, психотропними речовинами тощо.		міської ради, заклади освіти						
2.2. Організація заходів щодо забезпечення освітньої, правової, медичної, соціальної роботи для захисту прав та законних інтересів дітей	2.1.15	Виявлення та ведення обліку дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах	2022-2024	Вінницький міський центр соціальних служб, служба справах дітей	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Здійснення ведення обліку дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах
	2.2.1	Забезпечення юридичним супроводом об'єктів соціальної роботи при вирішенні питань, пов'язаних із захистом прав та законних інтересів дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах	2022-2024	Департамент правової політики та якості міської ради	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Надання юридичної допомоги та консультацій при вирішенні питань захисту прав та законних інтересів дітей Вінницької міської ТГ

		2.2.2 Здійснення контролю за умовами утримання, навчання та виховання дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, що перебувають на обліку у службі у справах дітей	2022-2024	Служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Здійснення контролю за належним виконанням батьками своїх обов'язків по вихованню, утриманню і розвитку дітей
		2.2.3 Представлення інтересів дітей у судових засіданнях при розгляді справ щодо захисту їх майнових, житлових і законних прав та інтересів.	2022-2024	Служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Захист прав та законних інтересів дітей Вінницької міської ТГ
		2.2.4 Вжиття заходів щодо притягнення до відповідальності осіб, які допустили порушення прав, свобод та законних інтересів дітей.	2022-2024	Служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Підвищення відповідальності осіб за порушення прав, свобод та законних інтересів дітей Вінницької міської ТГ
		2.2.5 Забезпечення позачергового надання медичних послуг та оформлення відповідних	2022-2024	Департамент охорони здоров'я міської	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Захист прав дітей на належне медичне

		документів дітям, які опинилися у складних життєвих обставинах, що перебувають під соціальним супроводом		ради, комунальними некомерційними підприємствами охорони здоров'я, Вінницький міський центр соціальних служб, служба у справах дітей						обслуговування
		2.2.6 Організація оздоровлення та відпочинку дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах, які проживають у патронатних сім'ях, під час літніх канікул	2022-2024	Департамент освіти міської ради, департамент охорони здоров'я міської ради, служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Забезпечення оздоровлення дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах
		2.2.7 Забезпечення санаторного лікування дітей із сімей, які	2022-2024	Департамент охорони	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Забезпечення медичного лікування та

		опинилися у складних життєвих обставинах, які проживають у патронатних сім'ях, у санаторних закладах системи охорони здоров'я за наявності медичних показань для санаторно-курортного лікування.		здоров'я міської ради						реабілітації дітей
		2.2.8 Ведення внутрішньошкільного обліку дітей, які опинились у складних життєвих обставинах і потребують посиленої уваги з боку педагогічного працівника, соціального педагога навчальних закладів.	2022-2024	Департамент освіти міської ради, заклади освіти територіальної громади	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Зменшення кількості дітей, які опинились у складних життєвих обставинах
		2.2.9 Вжиття заходів щодо активного залучення до громадської та гурткової роботи у закладах загальної середньої освіти та закладах позашкільної освіти дітей із сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах	2022-2024	Департамент освіти міської ради, заклади освіти територіальної громади	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Соціалізація дітей із сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах

		2.2.10 Забезпечення роботи шкільних психологів з дітьми, які опинилися у складних життєвих	2022-2024	Департамент освіти міської ради, заклади освіти територіальної громади	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Психологічна підтримка та допомога дітям, які опинилися у складних життєвих обставинах, у подоланні їх проблем
		2.2.11 Узгодження відрахування дітей з навчальних закладів міста усіх форм власності	2022-2024	Служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Захист прав дітей на отримання освіти
		2.2.12 Ведення бази даних про осіб, які одержують державні соціальні допомоги та соціальні послуги, та надання інформації про виплати за запитом служби у справах дітей.	2022-2024	Департамент соціальної політики міської ради	Фінансування не потребує	-	-	--	-	Захист прав дітей на отримання соціальних допомог
		2.2.13 Здійснення моніторингу призначення та виплати державних соціальних допомог і проведення аналізу причин порушення законодавства з питань надання	2022-2024	Департамент соціальної політики міської ради	Фінансування не потребує	-	-	--	-	Моніторинг причин, що призводять до порушення законодавства з питань надання державних соціальних допомог

	державних соціальних допомог.								
	2.2.14 Здійснення контролю за цільовим використанням виплат державних соціальних допомог сім'ям з дітьми, у яких проживають діти, які опинилися у складних життєвих обставинах	2022-2024	Вінницький міський центр соціальних служб, Департамент соціальної політики міської ради	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Моніторинг виплат державних соціальних допомог
	2.2.15 Надання фізичним та юридичним особам консультацій та рекомендацій з питань призначення державних соціальних допомог та надання соціальних послуг, надання практичної допомоги у формуванні справ для розгляду міською комісією з питань призначення населенню житлових субсидій та інших видів соціальної допомоги.	2022-2024 роки	Департамент соціальної політики міської ради	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Захист прав та законних інтересів громадян Вінницької міської ТГ

	<p>2.3 Заходи щодо попередження правопорушень, бездоглядності, безпритульності, випадків залучення дітей до найгірший форм праці, торгівлі людьми, жорстокого поводження з ними та інших негативних явищ у підлітковому середовищі</p>	<p>2.3.1 Організація та проведення роботи щодо правового виховання дітей у рамках інтерактивних пізнавальних проєктів «Підліток у правовому суспільстві», «Право для наймолодших», «Клуб правових дебатів»</p>	<p>2022-2024</p>	<p>Служба у справах дітей</p>	<p>Фінансування не потребує</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>Підвищення правової обізнаності дітей Вінницької міської ТГ</p>
		<p>2.3.2 Здійснення заходів щодо попередження насильства, або реальної загрози його вчинення у сім'ях, де виховуються діти, надання необхідної допомоги жертвам насильства у сім'ї</p>	<p>2022-2024</p>	<p>Департамент соціальної політики, Вінницький міський центр соціальних служб, Вінницьке районне управління поліції Головного Управління Національної поліції у</p>	<p>Фінансування не потребує</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>Захист дітей, які постраждали від насильства або реальної загрози його вчинення у сім'ях</p>

			Вінницькій області, служба у справах дітей						
	2.3.3 Здійснення заходів щодо протидії торгівлі дітьми, надання необхідної допомоги дітям, які стали жертвами торгівлі дітьми	2022-2024	Департамент соціальної політики, Вінницький міський центр соціальних служб, Вінницьке районне управління поліції Головного Управління Національної поліції у Вінницькій області, служба у справах дітей.	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Захист дітей, які постраждали від торгівлі дітьми

	2.3.4 Проведення профілактично-виховних заходів з метою з'ясування причин та умов, які призвели до порушення прав дітей, бездоглядності, безпритульності, вчинення ними правопорушень.	2022-2024	Служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Контроль за умовами утримання, виховання та розвитку дітей Вінницької міської ТГ
	2.3.5 Проведення профілактичної та просвітницької роботи з дітьми, схильними до правопорушень, з числа сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах, здійснення контролю за відвідуванням ними закладів освіти та якості навчання дітей	2022-2024	Департамент освіти, заклади освіти територіальної громади	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Зменшення правопорушень серед підлітків
	2.3.6 Створення при освітніх закладах об'єднань батьків, педагогів, громадськості з метою забезпечення педагогічного впливу на дітей із сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах,	2022-2024	Департамент освіти міської ради, заклади освіти територіальної громади	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Надання допомоги батькам у виконанні їх батьківських обов'язків по вихованню дітей

		та схильних до протиправних дій								
		2.3.7 Здійснення контролю за дотриманням законодавства про працю неповнолітніх на підприємствах, у закладах, організаціях усіх форм власності (у разі потреби).	2022-2024	Служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Захист прав та законних інтересів дітей, які працюють
		2.3.8 Проведення інформаційно-профілактичних заходів, спрямованих на підготовку молоді до самостійного життя, формування відповідального батьківства, створення позитивної моделі сім'ї, профілактику жорстокого поводження в родинях, протидію торгівлі людьми тощо.	2022-2024	Вінницький міський центр соціальних служб, служба у справах дітей, департамент соціальної політики міської ради, відділ молодіжної політики міської ради	Фінансування не потребує	-	-	--	-	Формування у молоді навичок самостійного життя, відповідального батьківства, створення позитивної моделі сім'ї, профілактика жорстокого поводження в родинях, протидія торгівлі людьми

Розділ III

Організація заходів щодо соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування та розвиток сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних

3	3.1 Виявлення та ведення обліку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування та їх соціальний захист	3.1.1 Виявлення та своєчасне повідомлення служби у справах дітей про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	2022-2024	Вінницький міський центр соціальних служб, департамент освіти міської ради (заклади освіти), департамент соціальної політики міської ради, департамент охорони здоров'я міської ради (заклади охорони здоров'я), Вінницьке районне управління	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Своєчасне надання статусу дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, виявлення таких дітей
---	--	---	-----------	---	--------------------------	---	---	---	---	---

			я поліції Головног о Управлін ня Національ ної поліції у Вінницькі й області							
		3.1.2 Виявлення та ведення обліку дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування	2022-2024	Служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Облік дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування
		3.1.3 Проведення роботи щодо своєчасного надання статусу дітям-сиротам, дітям позбавленим батьківського піклування.	2022-2024	Служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Здійснення заходів щодо захисту прав та законних інтересів дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування
		3.1.4 Здійснення соціального супроводу дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, шляхом надання їм комплексу адресних соціальних	2022-2024	Вінницьк ий міський центр соціальни х служб	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Забезпечення права дитини на виховання у сім'ї опікунів, піклувальників, прийомних батьків,

		послуг, як необхідної підтримки, допомоги і самодопомоги								батьків-вихователів, усиновлювачів
		3.1.5 Надання психологічної та соціальної допомоги дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, опікунам, піклувальникам, прийомним батькам, батькам-вихователям, та усиновлювачам.	2022-2024	Департамент освіти міської ради, департамент соціальної політики міської ради, Вінницький міський центр соціальних служб, служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Зменшення проблемних питань, які виникають під час виховання та утримання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування
		3.1.6 Забезпечення функціонування патронатних сімей для можливості влаштування до них дітей віком від 0 до 18 років, які залишилися без піклування батьків.	2022-2024	Вінницький міський центр соціальних служб, служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Забезпечення прав дітей, які виховуються у патронатних сім'ях
		3.1.7 Забезпечення юридичним	2022-2024	Департамент	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Надання юридичної

		супроводом об'єктів соціальної роботи при вирішенні питань, пов'язаних із захистом прав та законних інтересів дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування.		правової політики та якості міської ради						допомоги та консультацій при вирішенні питань захисту прав та законних інтересів дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, Вінницької міської ТГ
		3.1.8 Здійснення контролю за умовами проживання, навчання та виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, що перебувають на обліку у службі у справах дітей.	2022-2024	Служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Здійснення контролю за належним виконанням опікунами/піклувальниками, прийомними батьками, батьками вихователями, усиновлювачами своїх обов'язків по вихованню, утриманню і розвитку дітей даної категорії

		3.1.9 Здійснення контролю за умовами проживання і виховання дітей у інституційних закладах, які функціонують на території Вінницької міської територіальної громади, у сім'ях опікунів, піклувальників, дитячих будинках сімейного типу, прийомних сім'ях, у сім'ях усиновлювачів	2022-2024	Служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Захист прав дітей, які цілодобово перебувають у закладах інституційного догляду, на належне виховання і утримання
		3.1.10 Узагальнення та аналіз інформації про випускників закладів освіти з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, про їх влаштування на подальше навчання, працю, необхідність соціального супроводу	2022-2024	Служба у справах дітей, департамент освіти міської ради, Вінницький міський центр соціальних служб	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Забезпечення права дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, на освіту та працевлаштування
		3.1.11 Організація отримання дітьми-сиротами і дітьми, позбавленими батьківського	2022-2024	Департамент освіти міської ради,	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Забезпечення виконання норм чинного законодавства України на

	піклування, одноразової допомоги по досягненню ними повноліття.		служба у справах дітей						отримання дітьми-сиротами і дітьми, позбавленими батьківського піклування, одноразової допомоги по досягненню ними повноліття
	3.1.12 Здійснення контролю за цільовим використанням державної соціальної допомоги опікунами, піклувальниками, прийомними батьками, батьками-вихователями, усиновлювачами, патронатним вихователям.	2022-2024	Департамент соціальної політики міської ради, Вінницький міський центр соціальних служб, служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	--	-	-	Моніторинг використання державної соціальної допомоги
3.2 Організація заходів щодо забезпечення освітньої, правової, медичної, соціальної роботи	3.2.1 Забезпечення позачергового надання медичних послуг та оформлення необхідних медичних документів дітям-сиротам, дітям,	2022-2024	Департамент охорони здоров'я міської ради, комуналь	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Захист прав дітей на належне медичне обслуговування

для захисту прав та інтересів дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	позбавленим батьківського піклування, що перебувають під соціальним супроводом		ні некомерційні підприємства охорони здоров'я, Вінницький міський центр соціальних служб, служба у справах дітей						
	3.2.2 Організація оздоровлення та відпочинку дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які проживають у сім'ях опікунів (піклувальників), у прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу під час літніх канікул.	2022-2024	Департамент освіти міської ради, департамент охорони здоров'я міської ради, служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Забезпечення оздоровлення дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування
	3.2.3 Забезпечення санаторного лікування дітей-сиріт, дітей, позбавлених	2022-2024	Департамент охорони здоров'я	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Забезпечення медичного лікування та реабілітації

		батьківського піклування, які проживають у сім'ях опікунів (піклувальників), у прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу у санаторних закладах системи охорони здоров'я за наявності медичних показань для санаторно-курортного лікування.		міської ради						дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування
		3.2.4 Проведення двічі на рік медичних оглядів усіх дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, у разі потреби -взяття їх на диспансерний облік, забезпечення позачергового надання медичних послуг та підготовки належним чином оформлених висновків про здоров'я, фізичний та розумовий розвиток дитини, виписки з історії розвитку	2022-2024	Департамент охорони здоров'я міської ради, комунальні некомерційні заклади охорони здоров'я	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Здійснення контролю за станом здоров'я дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування

		дитячі будинки сімейного типу								сім'ї, дитячі будинки сімейного типу
		3.2.7 Забезпечення роботи шкільних психологів з дітьми-сиротами, дітьми, позбавленими батьківського піклування.	2022-2024	Департамент освіти міської ради, заклади освіти територіальної громади	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Психологічна підтримка та робота з дітьми-сиротами, дітьми, позбавленими батьківського піклування
		3.2.8 Забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, що навчаються у закладах освіти територіальної громади всіх рівнів акредитації Єдиним квитком (пільговою картою вінничанина) для дітей-сиріт та дітей, які залишилися без піклування батьків	2022-2024	Департамент освіти, заклади освіти територіальної громади	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Забезпечення виконання норм чинного законодавства України щодо захисту прав дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування
3.3 Влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування до сімейних та інших	3.3.1 Забезпечення додержання вимог законодавства щодо усиновлення дітей-сиріт та дітей, позбавлених	2022-2024	Служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	--	-	-	-	Запобігання порушення законодавства у питаннях усиновлення дітей-сиріт та

форм виховання, наближених до сімейних	батьківського піклування, влаштування їх у сім'ї опікунів та піклувальників, у прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу.								дітей, позбавлених батьківського піклування, влаштування їх у сім'ї опікунів та піклувальників, у прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу
	3.3.2 Сприяння поверненню новонароджених дітей, яких батьки відмовилися забрати з закладів охорони здоров'я, дітей з закладів інституційного догляду у сімейне оточення (до батьків, встановлення опіки, усиновлення, у прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу).	2022-2024	Вінницький міський центр соціальних служб, служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Підвищення правової відповідальності батьків за новонароджених дітей
	3.3.3 Проведення заходів щодо пошуку, відбору кандидатів у патронатні вихователі та їх підготовки,	2022-2024	Служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Формування свідомості громади щодо можливості прийняття

		потенційних прийомних батьків, батьків-вихователів.								дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування у свою сім'ю
		3.3.5 Збір інформації та ведення обліку про потенційних прийомних батьків, батьків-вихователів, патронатних вихователів, їх підготовка та організація навчання.	2022-2024	Вінницький міський центр соціальних служб, служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Створення прийомних сімей, будинків сімейного типу, сімей патронатних вихователів
		3.3.6 Збір інформації та ведення обліку про кандидатів в усиновлювачі, потенційних опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів, організація їх навчання.	2022-2024	Служба у справах дітей	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Облік кандидатів в усиновлювачі, потенційних опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів
		3.3.7 Організація знайомства потенційних опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів, кандидатів у усиновлювачі з	2022-2024	Служба у справах дітей, державні заклади інституційного догляду	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Збільшення кількості дітей, що перебувають у сімейних формах виховання

		дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, встановлення контакту з дітьми з метою влаштування їх до сімейних форм виховання.								
		3.3.8 Здійснення соціального супроводу патронатних сімей, сімей опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів, усиновлювачів.	2022-2024	Вінницький міський центр соціальних служб	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Соціальна та психологічна підтримка патронатних батьків, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів, усиновлювачів у питання виховання, утримання дітей
3.4	Захист житлових, майнових прав та забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування	3.4.1 Проведення заходів щодо оформлення спадщини, погашення заборгованості за комунальні послуги за житло, здійснення ремонту, відновлення житла, яке є власністю	2025-2024	Служба у справах дітей, виконавчі органи міської ради	Бюджет Вінницької міської територіальної громади	90,000	25,000	30,000	35,000	Захист житлових та майнових прав дітей Вінницької міської ТГ

	дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.								
	3.4.2 Забезпечення своєчасного взяття дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, на квартирний облік, облік осіб, які користуються правом позачергового одержання жилих приміщень, квартирний облік громадян, що потребують поліпшення житлових умов.	2022-2024	Департамент житлового господарства, Служба у справах дітей,	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Захист житлових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, Вінницької міської ТГ
	3.4.3 Вжиття заходів щодо збереження закріпленого за дітьми житла, приватизації житла на ім'я дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, збереження за дітьми права користування житлом батьків.	2022-2024	Служба у справах дітей, Вінницький міський центр соціальних служб	Фінансування не потребує	-	-	-	-	Захист житлових та майнових прав дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування

		3.4.4 Забезпечення житлом дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, у яких відсутнє житло на праві власності: придбання житла для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	2022-2024	Департамент житлового господарства, Департамент соціальної політики міської ради, служба у справах дітей, Вінницький міський центр соціальних служб	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	139226,081	44077,717	46413,836	48734,528	Постановка на облік дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа для отримання житла
--	--	---	-----------	---	--	------------	-----------	-----------	-----------	---

8. Просторовий вимір

Реалізація Програми буде спрямована на захист прав та законних інтересів дітей Вінницької міської ТГ.

Програма розроблена з урахуванням подальшої інтеграції по оприлюдненню наборів даних у форматі відкритих даних міської ради.

Програма розроблена з урахуванням подальшої інтеграції у веб-платформу міських даних.

9. Система управління та контролю за ходом виконання Програми

Управління та контроль за ходом виконання заходів Програми здійснює її відповідальний виконавець – Служба у справах дітей Вінницької міської ради. Узагальнення матеріалів від виконавців Програми здійснює Служба у справах дітей Вінницької міської ради. Відповідальність за виконання заходів Програми несуть її співвиконавці.

У разі потреби до Програми вносяться зміни згідно з установленим порядком за процедурою внесення змін до місцевих нормативних актів.

Щорічно у термін до 15 квітня року, що настає за звітним, відповідальний виконавець Програми надає департаменту економіки і інвестицій Вінницької міської ради інформацію про виконання Програми (згідно з формами, передбаченими додатками Порядку розробки, виконання і моніторингу цільових програм (рішення виконавчого комітету від 21.05.2020р. № 1009), зі змінами). Звіт про виконання Програми щорічно виноситься на розгляд виконавчого комітету міської ради з подальшим схваленням міською радою одночасно з пропозиціями щодо внесення змін та коригувань. У разі потреби відповідальний виконавець розробляє пропозиції щодо доцільності продовження заходів, включення додаткових заходів, уточнення показників, обсягів і джерел фінансування, строків виконання заходів.

10. Показники моніторингу (ключові показники) Програми

Результативність виконання Програми визначається за допомогою наступних показників (ключових індикаторів):

№ з/п	Назва показника	Одиниця виміру	2021	Прогнозні показники, по роках		
				2022	2023	2024
1	2	3	4	5	6	7
1	Кількість виступів на телебаченні та публікацій у ЗМІ	один.	100	105	110	115
2	Кількість заходів щодо запобігання соціальному сирітству	один.	46	48	50	51
3	Кількість дітей, які опинились у складних життєвих обставинах та перебувають на обліку у службі	осіб	153	149	145	140
4	Кількість проведених заходів(рейдів)	один.	26	28	30	32
5	Кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають на обліку у службі, в тому числі: - діти-сироти; - діти, позбавлені батьківського піклування	осіб	245 71 174	243 70 173	242 70 172	241 70 171
6	Відсоток дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають у сімейних та інших формах виховання, наближених до сімейних	%	92%	92%	92,5%	93%
7	Кількість патронатних сімей	один.	2	2	3	3
8	Кількість прийомних сімей	один.	15	17	19	21

Міський голова

С. Моргунов

Служба у справах дітей міської ради

Бойко Майя Павлівна

Заступник начальника служби у справах дітей

Манзюк Наталія Вікторівна

Заступник начальника служби у справах дітей

Курганова Олена Ігорівна

Головний спеціаліст служби у справах дітей